

Uchwała Nr XV/112/2008

Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 20 lutego 2008 roku

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2008-2010 dla miasta i gminy Dąbie**

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia
8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /Dz. U z 2001r. Nr 142, poz.1591 ze zm./
oraz art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 25 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii
/Dz.U. z 2005r. Nr 179 poz.1485 ze zm./ - Rada Miejska w Dąbiu uchwala co następuje:

- § 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008-2010 dla miasta i gminy Dąbie stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Dąbie.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Anna Łaska-Vongsay
/ Anna Łaska-Vongsay /

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2008-2010
DLA MIASTA I GMINY DĄBIE

I WSTĘP

Gminny program przeciwdziałania narkomanii został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1483), z której między innymi wynika, że przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczanie szkód zdrowotnych.

Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z art.10.1 wyżej cytowanej ustawy przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

II OPIS PROBLEMU Z UŻYCIEM DANYCH EPIDEMIOLOGICZNYCH

Używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe i psychospołeczne skutki skupione wokół tego problemu powoli wychodzą z wstydliwego ukrycia. Dzieje się tak nie tylko, dlatego, że problem ten dotyczy coraz młodszych grup wiekowych, a mit narkomana, który wegetuje na marginesie życia społecznego blaknie, ale do tego obnażenia zjawiska przyczynia się w znacznym stopniu fakt, że używanie środków psychoaktywnych współzysztuje z zachowaniami niedostosowanymi, zagrażającymi zdrowiu i życiu, destrukcyjnymi i przestało dotyczyć środowisk głęboko patologicznych – zatacza coraz szersze kręgi, obejmując swym zasięgiem bliższe i dalsze środowisko osób używających i uzależnionych.

Badania porównawcze ESPAD z roku 2003 (z próbą z lat 1995,1999) przeprowadzone przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na próbie reprezentatywnej gimnazjalistów pokazują m.in.:

- obniżenie wieku inicjacji narkotykowej,
- miejsca szczególnej dostępności narkotyków: szkołę, dyskotekę, bar, ulicę,
- szeroki wachlarz narastających problemów związanych z narkotykami – doświadczanych przez młodzież tj. problemy z rodzicami, przyjaciółmi, w szkole; kłopoty z policją; seks bez zabezpieczenia; kłótnie i sprzeczki; przepychanki i bójki; niechciane doświadczenia seksualne; interwencje lekarza bądź pogotowia ratunkowego,
- jako środek inicjacyjny badania wskazują: marihuanę, haszysz, środki uspokajające i nasenne, amfetaminę, LSD, ecstazy,
- dużą znajomość działania różnych środków przez badanych, bez świadomości skutków ich zażywania dla organizmu i funkcjonowania psychicznego i społecznego,
- postawę akceptacji dla środków nielegalnych tj. marihuana, haszysz, amfetamina, ecstazy,
- małą skuteczność przeprowadzanych programów profilaktycznych w szkołach i konieczność elastyczności, innowacyjności i dostosowania treści oddziaływań profilaktycznych do specyfiki środowisk lokalnych z uwzględnieniem wyników diagnozy problemowej zjawisk oraz trudności charakterystycznych dla okresów rozwojowych odbiorców programu (rekomendacje),
- konieczność kształcenia i doskonalenia kadry i środowisk zainteresowanych podejmowaniem działań profilaktycznych w związku ze zmianami trendów i specyfiki problemu.

Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia wszystkie substancje psychoaktywne, niezależnie od tego czy są legalne czy nie – są groźne dla zdrowia społecznego. Myślenie o problemie narkomanii wymaga szerszego oglądu i uwzględniania w planowaniu,

realizowaniu i ewaluacji działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie narkomanii oraz pomoc osobom uzależnionym i ich bliskim takich wskaźników, które są zgodne z rekomendacjami i wnioskami z badań, tj. :

- rozmiar i zasięg problemu, specyfika zjawiska – diagnozowanie,
- świadomość zagrożenia problemem w poszczególnych grupach społecznych,
- problemy współwystępujące (tj. degradacja, izolacja, brak motywacji, przestępczość, współzależnienie, przemoc, wypadanie z ról),
- zasadność filozofii przeciwdziałania narkomanii a nie minimalizowania szkód,
- efektywność profilaktyki środków inicjacyjnych i zastępczych – papierosów i alkoholu,
- profesjonalizm i etykę osób zawodowo zajmujących się pomocą osobom zagrożonym, eksperymentującym i uzależnionym oraz ich rodzinom (uprawnienia, superwizja pracy socjoterapeutycznej i klinicznej, doskonalenie),
- zaangażowanie środowiska w organizowane działania profilaktyczne – współpraca i spójność celów (rodzice, liderzy młodzieżowi, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, pracownicy służby zdrowia, pracownicy świetlic środowiskowych i instytucji kulturalnych, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych i punktów konsultacyjnych) oraz stworzenie im możliwości rozwoju,
- ewaluacja i doskonalenie działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii,
- realne, zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami planowanie i poszerzanie oferty dla osób z problemu.

Efektywność profilaktyki narkomanii nigdy nie jest dziełem przypadku, chaotycznych działań jednostek, stąd wskazaniem do realizacji planowanych działań jest ustanowienie koordynatora programów, który potrafiłby ogarnąć całość oddziaływań. Skuteczność podejmowanych działań, jeśli są planowe, celowe i rzetelnie przeprowadzone da się zmierzyć i przenieść na czytelny obraz:

- stanu popytu odbiorców tych działań na substancje psychoaktywne,
- zmianę bądź utrwalenie postaw wobec używania narkotyków,
- poprawę funkcjonowania społecznego,
- spadek przestępczości związanej z narkotykami,
- oceny atrakcyjności i przydatności tworzonych miejsc sportu, rekreacji, oddziaływań kulturalnych promujących zdrowy, alternatywny do narkomanii styl życia i rozwój osobisty dzieci, młodzieży i osób dorosłych – poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego w sposób bezpieczny i twórczy.

Na przeciwdziałanie narkomanii składa się szereg działań z zakresu:

- szeroko rozumianego wspierania w rozwoju dzieci i młodzieży,
- udostępniania osobom potrzebującym możliwości korzystania z konsultacji, pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej – dostosowanej do zdiagnozowanego problemu,
- upowszechniania wiedzy i umiejętności w zakresie profilaktyki treściowo dopasowanych do grupy odbiorców,
- promocja zdrowego stylu życia,
- szkolenia i doskonalenie osób zajmujących się pomocą dzieciom i młodzieży, osobom dorosłym z problemami.

Słowniczek

„Narkotyki” - substancje najczęściej nielegalnie wytwarzane i dystrybuowane, które są używane i nadużywane w celu osiągnięcia pożądanego stanu psychiki. Światowa Organizacja Zdrowia zaleca zastępowanie słowa „narkotyki” terminem „środki psychoaktywne”.

Narkomania - uzależnienie od substancji psychoaktywnych. Potocznie to pewien styl życia polegający na niekontrolowanym używaniu substancji psychoaktywnych.

Z punktu widzenia nauk społecznych wyróżniono następujące modele używania substancji psychoaktywnych:

- **eksperymentalny** – to model rzadkiego używania substancji, najczęściej spowodowany ciekawością. W części przypadków takie używanie może być ryzykowne i szkodliwe: zakażenie HIV, żółtaczką itp. Należy zachęcać do zaprzestania dalszych eksperymentów.

- **okazjonalny** – to model celowego przyjmowania substancji, często pod wpływem otoczenia. Cechuje się powtarzalnością i częstym sięganiem po różne substancje. Ryzyko wystąpienia szkód zdrowotnych jest znaczne. Należy edukować i motywować do zmiany zachowań, redukować problemy psychologiczne, które mogą być powodem używania środków psychoaktywnych dla pozytywnych doznań.

- **problemowy** – to model wynikający z upośledzenia kontrolowania zachowań związanych z przyjmowaniem narkotyków. Wymaga leczenia medycznego, psychoterapeutycznego i oddziaływań środowiskowych wraz z pomocą służb społecznych.

III. DIAGNOZA GMINY DOTYCZĄCA PROBLEMU NARKOMANII

Dąbie to gmina miejsko – wiejska. Położona we wschodniej części województwa wielkopolskiego. Przez teren Gminy przebiega magistrala kolejowa Herby Nowe – Gdynia oraz autostrada A – 2. Gmina zajmuje powierzchnię 130,06 km², liczba ludności około 7300, Dąbie – 2200 mieszkańców. Największe możliwości rozwojowe w gminie ma rolnictwo, ale dostrzegana jest również szansa i potrzeba rozwoju usług, przede wszystkim w otoczeniu rolnictwa i również przetwórstwa rolno – spożywczego, turystyki i przemysłu.

Gmina Dąbie położona jest w południowo – wschodniej części powiatu kolskiego i graniczy :

- od północy z gminami Olszówka, Grzegorzew i Koło
- od zachodu z gminami Kościelec i Brudzew,

a także z gminami województwa łódzkiego: Grabów, Uniejów i Świnice Warckie.

Siedzibą władz gminy jest miejscowość Dąbie położona nad Nerem w odległości 18 km od siedziby powiatu – Koła i około 150 km od stolicy województwa – Poznania.

Gmina ma powiązania gospodarcze i historyczne z Łodzią, od której dzieli ją odległość 70 km.

Gmina ma kształt wydłużony z zachodu na wschód i zajmuje powierzchnię 130 km.

Przez teren gminy przepływają rzeki Ner i Warta, która wraz z innymi warunkami naturalnymi istotnie wpływają na zagospodarowanie obszaru gminy. Obie łączą się w północno-zachodniej części gminy.

Na terenie gminy mieszka około 7 tys osób i liczba ta systematycznie spada dotyczy to przede wszystkim obszarów wiejskich.

Podstawową sieć osadniczą tworzą miasto Dąbie i 24 wsie sołeckie.

Zadania z zakresu oświaty i wychowania na terenie gminy realizują :

- Przedszkole Miejskie w Dąbiu,

Gminna sieć szkół, którą stanowią :

- Szkoła Podstawowa w Dąbiu,
- Szkoła Podstawowa w Chełmnie

- Szkoła Podstawowa w Karszewie,
- Publiczne Gimnazjum w Dąbiu,

Usługi z zakresu ochrony zdrowia dla mieszkańców gminy świadczą :

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dąbiu „ Dąb – Med ” s. c., który funkcjonuje w budynku po byłej przychodni rejonowej, zatrudniający pediatrę i lekarza internistę,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ Mamed ” w Dąbiu, zatrudniający lekarza internistę i pediatrę,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Przychodnia Lekarska „Eskulap ” w Chełmnie, który również zatrudnia lekarza internistę i pediatrę.
- Ponadto w gminie działają specjalistyczne gabinety: ginekologiczny, stomatologiczny i rehabilitacji ruchowej oraz prywatny gabinet lekarski.

Usługi farmaceutyczne zapewnia :

- apteka zlokalizowana w Dąbiu
- apteka zlokalizowana w Chełmnie.

Placówką, która wypełnia wiodącą rolę w życiu kulturalnym na terenie gminy jest Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury działający od 1984 roku. Działalność ośrodka polega na organizowaniu imprez profesjonalnych i amatorskich oraz prowadzeniu sekcji zainteresowań.

Na terenie gminy funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna w Dąbiu, posiadającą filię w Chełmnie.

Na terenie gminy znajdują się następujące zabytki kultury materialnej :

- Kościół Parafialny pod wezwaniem Św. Mikołaja z początku XIX wieku, z elementami wyposażenia z XVIII wieku w Dąbiu,
- Ratusz z 1814 roku, który obecnie jest siedzibą Urzędu Miasta i Gminy,
- Synagoga w Dąbiu z końca XIX wieku, która obecnie pełni funkcję obiektu mieszkalnego,
- Kościół Baptistów w Dąbiu z początku XX wieku, stanowiący obecnie własność prywatną i pełniący częściowo funkcję mieszkalną,
- Kościół Parafialny pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny z 1875 roku w Chełmnie,
- zespół pałacowo parkowy w Karszewie z połowy XIX wieku,
- zespół pałacowo parkowy w Lisicach z I połowy XIX wieku,
- obiekty utrwalające pamięć po obozie zagłady w Chełmnie.

W Dąbiu działa klub sportowo „Zryw” w którym działają trzy drużyny piłkarskie – seniorów i dwie młodzieżowe, utworzone na bazie uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w Dąbiu. Zaplecze dla klubu stanowi boisko sportowe, na którego terenie znajduje się szatnia i pomieszczenia gospodarcze. Na boisku odbywają się mecze oraz uroczystości gminne. Obiekt jest ogólnie dostępny dla mieszkańców miasta i gminy.

Badaniem tym na terenie naszej gminy objętych zostało 20 uczniów III klasy Gimnazjum w Dąbiu (15-16 lat).

Pierwsze pytanie umieszczone w kwestionariuszu ankiety dotyczyło:

1. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy?

Nigdy nie paliłem	1-2 razy	3-5 razy	6-9 razy	10-19 razy	20-39 razy	40 razy lub więcej
15	2	2	0	0	0	1
	2	3	4	5	6	7

Z przeprowadzonych badań wynika, że 15 uczniów Gimnazjum w Dąbiu nigdy nie paliło papierosów, natomiast jeden uczeń przyznał się, że palił więcej niż 40 razy. Rośnie liczba młodych palaczy, już nawet dzieci ze szkół podstawowych sięgają po papierosa, dlatego zjawiska tego nie można lekceważyć.

Następne pytania z przeprowadzonej ankiety dotyczyło spożywania alkoholu przez młodzież gimnazjalną

2. Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się pić jakiś napój alkoholowy, tzn. piwo, wino, wódkę lub inny napój spirytusowy?

	Nie piłem	1-2 razy	3-5 razy	6-9 razy	10-19 razy	20-39 razy	40 razy lub więcej
a) w życiu.....	4	5	3	5	2	1	0
b) w ciągu ostatnich 12 miesięcy..	8	7	3	0	2	0	0
c) w ciągu ostatnich 30 dni.....	14	5	0	1	0	0	0
	1	2	3	4	5	6	7

Rozkład odpowiedzi na powyższe pytanie wskazuje, że w ciągu ostatnich 30 dni - 14 uczniów nie sięgnęło nigdy po alkohol, w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie piło wogóle 8 uczniów, natomiast nigdy w życiu nie piło 4 uczniów. Natomiast do spożywania alkoholu przyznał się 1 uczeń (pił 20-39 razy).

Wraz ze zmianą wzorców konsumpcji w Polsce oraz obfitym zaopatrzeniem sklepów w napoje alkoholowe, młodzi ludzie coraz częściej systematycznie piją piwo, a są tacy, którzy robią to codziennie. Trzeba zaznaczyć że alkohol bywa tym środkiem uzależniającym, który otwiera drogę

silniejszym narkotykom. Młodzi ludzie po alkoholu tracą pełną kontrolę nad swoimi decyzjami i łatwiej im odpowiedzieć tak na propozycję spróbowania „czegoś mocniejszego„. Zarówno młodzież, jak i dorośli częściej tolerują jednorazowe przypadki spróbowania palenia papierosów, picia alkoholu czy narkotyków, nie mają zatem świadomości o mechanizmie uzależnienia.

Kolejne pytanie w przeprowadzonej ankiecie jest z grupy pytań dotyczących zagrożenia narkotykami

3. Czy kiedykolwiek słyszałe(a)ś o którymś z następujących środków odurzających?

	Tak	Nie
a) Leki uspokajające lub nasenne	14	6
b) Marihuana lub haszysz.....	17	3
c) LSD.....	6	14
d) Amfetaminy.....	15	5
e) Crack.....	5	13
f) Kokaina.....	10	5
g) Relewin.....	6	12
h) Heroina.....	10	10
i) Ecstasy.....	9	11
j) GHB	10	8
k) Metadon.....	4	13
l) Grzyby halucynogenne.....	6	11
m) Polska heroina, czyli tzw. "kompot".	4	12
	1	2

Na pytanie, czy kiedykolwiek słyszałeś o środkach odurzających największą „popularnością„ cieszą się w kolejności: marihuana i haszysz, kokaina, amfetamina, leki uspakajające, heroina, GHB, ecstasy, LSD, Relewin, grzyby halucynogenne, Crak, Metaden, „kompot„

Narkomania zatacza coraz szersze kręgi pojawia się także w małych miasteczkach i na wsiach. Po środki odurzające sięgają nawet piętnastoletnie dzieci. W potocznym rozumieniu narkomania jest to nałogowe, spowodowane wewnętrznym przymusem, zażywanie różnymi sposobami (połykanie, wstrzykiwanie, wdychanie) środków chemicznych po to aby wprowadzić się w stan odurzenia. Odurzenie wywołują jednakże środki różnego rodzaju. Mogą to być więc autentyczne narkotyki, takie jak np: morfina, amfetamina, heroina. Odurzanie się tymi środkami jest uznawane za właściwą narkomanię. Wszystkie substancje narkotyczne powodują tzw. rausza, a także narastający stopniowo głód narkotykowy, świadczący o wytworzeniu się uzależnienia, oraz postępujące, w miarę zażywania środków, fizyczne i psychiczne wyniszczenie organizmu, które w konsekwencji prowadzi do śmierci.

4. Czy kiedykolwiek chciałeś(aś) spróbować któregoś ze środków ?

1. Tak

2. Nie

W następnym pytaniu chodziło o ustalenie czy badani uczniowie wykazują chęć spożywania narkotyków. 15 z nich nie wykazało zainteresowania narkotykami, natomiast 2 uczniów byli by skłonni ich spróbować.

Motywy sięgania po narkotyki są zazwyczaj niejasne i trudne do uogólnienia. Zdaniem niektórych publikacji na ten temat uwarunkowań tej patologii społecznej, powodem podjęcia decyzji o zażyciu narkotyku są przede wszystkim trudności w przystosowaniu się do powszechnie uznanych norm życia w społeczeństwie. Często czynią to ludzie samotni, nadwrażliwi. Skłonności te często kształtują się w rodzinach o zaburzonych więzach emocjonalnych. Nie bez znaczenia jednak na podjęcie decyzji o zażyciu narkotyku pozostaje zwykła ciekawość lub namowa kolegów. Nie bez znaczenia jest również aktualna moda w określonych środowiskach. Z upływem czasu narkotyk przestaje być rozrywką, a staje się koniecznością. Osoba, która go przyjmuje, nie jest w stanie dostrzec ani określić momentu tej zmiany. Stwierdza się wówczas, że o zażywaniu narkotyków decydują motywy wtórne związane z przymusem i głodem narkotykowym.

5. Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się używać marihuany lub haszysz?

	Nie używa- łem	1-2 razy	3-5 razy	6-9 razy	10-19 razy	20-39 razy	40 razy lub więcej
a) w życiu.....	<input type="text" value="19"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
b) w ciągu ostatnich 12 miesięcy..	<input type="text" value="20"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
c) w ciągu ostatnich 30 dni.....	<input type="text" value="20"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
	1	2	3	4	5	6	7

Jak widać zjawisko narkomani wśród uczniów Gimnazjum w Dąbiu nie jest rozpowszechnione, tylko 1 osoba wskazała, że używała marihuany i haszysz.

W drugiej części pytania zapytano uczniów czy zdarzyło im się wachać substancje chemiczne.

6. Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się wachać substancje chemiczne (klej, aerozole, itp.) po to, żeby być odurzonym?

	Nie używa- łem	1-2 razy	3-5 razy	6-9 razy	10-19 razy	20-39 razy	40 razy lub więcej
a) w życiu.....	16	0	1	0	0	0	0
b) w ciągu ostatnich 12 miesięcy..	20	0	0	0	0	0	0
c) w ciągu ostatnich 30 dni.....	19	1	0	0	0	0	0
	1	2	3	4	5	6	7

Na powyższe pytanie 16 uczniów odpowiedziało, że nigdy w życiu nie wachało substancji chemicznych, natomiast 1 uczeń przyznał się, że zdarzyło mu się 1 - 2 razy zażywać takie substancje. Po ten rodzaj narkotyków najczęściej sięgają dzieci i młodzież. Łatwa dostępność do wziewnych środków odurzających bierze się z tego, że większość z nich jest legalna w związku z tym pozostaje w ciągłej sprzedaży, cena ich jest relatywnie niska w stosunku do innych substancji odurzających. Wiele produktów, w które zaopatrzone jest każde gospodarstwo domowe mogą służyć jako środki odurzające.

7. Z jakiego powodu spróbowałeś narkotyku?

- Nigdy nie używałem(am) żadnej z substancji wymienionych w pytaniu 28
- Chciałem(am) się czuć na „haju”
- Nie chciałem(am) odstawać od grupy
- Nie miałem(am) nic do roboty
- Byłem(am) ciekawy
- Chciałem(am) zapomnieć o swoich problemach
- Inny powód, proszę podać jaki? .....
- Nie pamiętam powodu

W kolejnym pytaniu chodzi o ustalenie powodu spróbowania narkotyku, z ankietowanych 1 osoba stwierdziła, że zrobiła to z ciekawości, natomiast 3 uczniów nie pamięta powodu.

Podstawowym motywem osoby, która sięga po narkotyki po raz pierwszy jest ciekawość, chęć spróbowania, przeżycia nieznanego doświadczenia, zapomnienia o problemach rodzinnych czy szkolnych. Eksperymentowanie zawiera pewien motyw poznawczy: chęć sprawdzić jak coś działa, jak wygląda, jakie wywołuje skutki. Młodzi ludzie żyją w przeświadczeniu, że eksperymentowanie nie powoduje ryzyka i nie szkodzi.

Ankieta wskazała, iż występuje wśród młodzieży zjawisko eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi, głównie z ciekawości, oraz okazjonalne używanie narkotyków (nie pamiętam powodu).

8. W których miejscach, z niżej podanych, mógłbyś(mogłabyś) łatwo kupić marihuanę lub haszysz, gdybyś tego chciał(a)?

- Nie znam takich miejsc
- Ulica, park
- Szkoła
- Dyskoteka, bar
- Mieszkanie diler
- Inne miejsce, proszę podać jakie? .....

Ankietowani uczniowie podają, że miejscem w którym łatwo można zdobyć narkotyk jest w kolejności: mieszkanie diler, ulica i park, dyskoteka i bar, szkoła.

Należy nadmienić, że w okolicach naszej gminy, bo 13 kilometrów dalej w miejscowości Uniejów znajduje się duża dyskoteka PROTECTOR gdzie bez kłopotu można zaopatrzyć się w środki odurzające.

Niepokojące jest to, że jako miejsce gdzie można kupić środki uczniowie wskazują również szkołę (2 uczniów).

9. Na ile zwykle jesteś zadowolony z .....

	Bardzo zadowolony	Zadowolony	Średnio zadowolony	Nie zadowolony	Bardzo niezadowolony
a) swoich stosunków z matką	<input type="text" value="12"/>	<input type="text" value="7"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
b) swoich stosunków z ojcem.....	<input type="text" value="9"/>	<input type="text" value="8"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>
c) swoich stosunków z przyjaciółmi.....	<input type="text" value="10"/>	<input type="text" value="9"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
	1	2	3	4	5

Większość uczniów Gimnazjum w Dąbiu jest zadowolona z stosunków z rodzicami i otoczeniem, dwie osoby są niezadowolone i bardzo niezadowolone.

Dzieci przyznają, że ciężko rozmawiać z rodzicami na temat swoich własnych spraw i problemów. Nie uważają tego za jakiś problem, nie mniej jednak wskazują to na fakt, że opinie rodziców mogą być jednie wyobrażeniem rzeczywistości. Dzieci za dobre relacje uważają stan, w którym z każdą sprawą mogą udać się do rodziców i porozmawiać. Bardzo ważne dla dzieci jest to, aby rodzice nie oceniali ich zbyt surowo i nie krzyczeli, gdy przychodzi się do nich z problemem. Mówiąc o złych relacjach z rodzicami młodzi ludzie powołują się na brak zaufania i kłótnie w domu. Mają świadomość, że złe kontakty z rodzicami często powodowane są błahymi przyczynami, które mogą doprowadzić do poważnych kofliktów, narkomanii, alkoholizmu, ucieczek z domu, w skrajnej formie do agrsji. Niestety rodzice są zbyt nerwowi i wykazują niezrozumienie wobec ważnych dla dzieci problemów.

10. Czy Twoi rodzice wiedzą, gdzie spędzasz sobotnie wieczory?

14	1. Zawsze wiedzą
5	2. Zwykle wiedzą
0	3. Czasem wiedzą
1	4. Zazwyczaj nie wiedzą

Analizując rozkład odpowiedzi można zauważyć, że większość rodziców wie gdzie ich dzieci spędzają wieczory, tylko jeden uczeń zaznaczył, że nie informuje zazwyczaj gdzie przebywa, rodzice nie wiedzą gdzie spędza wolny czas.

11. Czy w bieżącym roku szkolnym brale(a)ś udział w zajęciach w szkole (lekcji, spotkaniu) na których poruszano kwestie picia alkoholu, palenia tytoniu lub brania narkotyków?

	Tak	Nie
a) Kwestie picia alkoholu.....	<input type="text" value="18"/>	<input type="text" value="2"/>
b) Kwestie palenia tytoniu.....	<input type="text" value="14"/>	<input type="text" value="6"/>
c) Kwestie brania narkotyków.....	<input type="text" value="17"/>	<input type="text" value="3"/>
	1	2

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że większość uczniów brało udział w zajęciach szkolnych uświadamiających kwestie picia alkoholu, palenia papierosów i brania narkotyków. Zajęcia te mają na celu przekazanie młodzieży szerokiej wiedzy na temat środków odurzających i ich wpływu na funkcjonowanie organizmu. Kształtowanie wśród młodzieży postaw sprzyjających do nawiązywania satysfakcjonujących kontaktów z ludźmi i radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Wyposażyć uczniów w umiejętności podejmowania właściwych decyzji w sprawach środków odurzających.

Ponadto badania ankietowe przeprowadzono także wśród mieszkańców gminy Dąbie. Badaniem objęto losowo wybrane osoby – klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbiu oraz interesantów Urzędu Miejskiego w Dąbiu. Łącznie ankietę wypełniło 80 osób z całej gminy (tj: 44 mężczyzn i 36 kobiet w wieku od 17 lat do nie ustalono).

Pierwsze pytanie umieszczone w kwestionariuszu ankiety skierowanej do mieszkańców gminy Dąbie dotyczyło przeanalizowania i wybrania najważniejszego problemu społecznego pojawiającego się na terenie gminy Dąbie.

1. W Polsce powszechnie dostrzega się istnienie wielu problemów społecznych. Jak oceniliby Państwo wagę tych problemów w gminie Dąbie, czy są one bardzo ważne, ważne, średnio ważne, mało ważne czy zgoła nieważne?

	Bardzo ważne	Ważne	Średnio ważne	Mało ważne	Nieważne	Trudno powiedzieć
1) Przemoc w rodzinie	35	19	13	0	2	5
2) Przemoc i agresja na ulicach	28	26	12	3	4	3
3) Narkomania	21	22	12	7	7	11
4) Zanieczyszczenie środowiska	20	24	19	8	4	5
5) Alkoholicyzm	48	13	14	2	2	1
6) Kryzys moralny	18	22	17	7	13	3
7) Zły stan zdrowia społeczeństwa	19	18	23	8	4	8
8) Spadek stopy życiowej	23	31	14	5	4	3
9) Sytuacja mieszkaniowa	25	31	12	3	0	3
10) Przemoc w rodzinie	35	19	13	0	2	5
11) Przemoc i agresja na ulicach	28	26	12	3	4	3
12) Picie alkoholu przez młodzież	40	24	9	1	0	2
13) Bezrobocie	37	17	12	5	0	3
14) AIDS	24	6	14	14	1	17
15) Inne problemy (kradzieże)	1	0	0	0	0	0

02. Z powyższej listy proszę wybrać najważniejszy Państwu problem w gminie Dąbie?

Problem najważniejszy: 48 osób zaznaczyło odpowiedź:alkoholicyzm

W badaniach pytano ankietowanych m.in. o ocenę najważniejszych problemów społecznych jakie występują obecnie na terenie gminy, a także, problemów, które wydają się szczególnie ważne z perspektywy lokalnej, tj. miejsca zamieszkania. W opinii ankietowanych jednym z najważniejszych problemów naszej gminy jest obecnie alkoholicyzm (48 osób wskazało ten problem jako bardzo ważny), natomiast picie alkoholu przez młodzież wymieniane jest na drugim miejscu wśród najważniejszych problemów (40 osób wskazało ten problem jako bardzo ważny). Dalej w kolejności bardzo ważnych problemów zaznaczanych przez mieszkańców znalazło się bezrobocie (37 osób zaznaczyło tę odpowiedź), przemoc w rodzinie (35 osób). Dalsze ale dość ważne miejsce zajmuje także problem narkomanii (21 osób uznało ten problem za bardzo ważny), jak wskazały badania problem ten rozprzestrzenia się, i nie dotyczy już tylko dużych miast, ale narkotyki trafiają również do małych miasteczek.

Natomiast ankietowani za problem nieważny lub mało ważny uznali kryzys moralny (13 badanych zaznaczyło te odpowiedź i problemy AIDS (14 osób).

Powyższe pytanie pozwoliło na zdiagnozowanie problemów pojawiających się na terenie gminy oraz poznanie opinii i przekonań na ten temat. Jak widać z powyższych odpowiedzi problem narkomanii zaczyna być dostrzegany i kwalifikuje się wśród takich ważnych problemów jak: alkoholizm, bezrobocie czy przemoc w rodzinie.

3. Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło się P. używać którejkolwiek z podanych niżej substancji?

	Kiedykolwiek w życiu:				W czasie ostatnich 12 miesięcy - liczba razy (użyj skali odpowiedzi)	W czasie ostatnich 30 dni - liczba razy (użyj skali odpowiedzi)
	Nie	Tak	Wiek pierwszego kontaktu	Liczba razy (użyj skali odpowiedzi)		
a) Marihuana lub haszysz	80	0	0	0	0	0
b) LSD	80	0	0	0	0	0
c) Grzyby halucynogenne	80	0	0	0	0	0
d) Ecstasy	80	0	0	0	0	0
e) Amfetamina	80	0	0	0	0	0
f) Crack	80	0	0	0	0	0
g) Kokaina	80	0	0	0	0	0
h) Astrolit	80	0	0	0	0	0
i) Heroina	80	0	0	0	0	0
j) "Kompot"	80	0	0	0	0	0
k) Substancje wziewne	78	2	18-19lat	1-2 razy	0	0
l) Sterydy anaboliczne	78	2	17 lat	3 razy	0	0
m) Inny - jaki?	0	0	0	0	0	0

Z powyższej odpowiedzi wynika, że 2 osoby spożywały substancje wziewne i dwie osoby sterydy anaboliczne, większość ankietowanych nie miała kontaktu z podanymi wyżej środkami. Używanie środków wskazuje na używanie eksperymentalne i okazjonalne.

4. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy proponowano P. którąkolwiek z następujących substancji, niezależnie od tego, czy skorzystał P. z tej propozycji, czy nie?

	Tak	Nie
a) Leki uspokajające lub nasenne bez przepisu lekarza	6	74
b) Marihuana lub haszysz	0	80
c) LSD	0	80
d) Grzyby halucynogenne	0	80
e) Ecstasy	2	78
f) Amfetamina	6	74
g) Crack	0	80
h) Kokaina	0	80
i) Heroina	0	80
j) Sterydy anaboliczne	0	80
k) "Kompot"	0	80
l) Bimber	13	67

Jak widać najbardziej rozpowszechnionym uzależniającym środkiem w naszej gminie jest biber aż 13 osób wskazało na tą substancję. Ponadto 6 osób wskazało, że proponowano im amfetaminę i 6 osób podało, że oferowano im leki uspokajające lub nasenne bez przepisu lekarza. Natomiast 2 osoby wskazały na ecstazę.

5. Kim jest według P. narkoman?

	Tak	Nie
1. Człowiekiem chorym	74	6
2. Przestępcą	12	68
3. Człowiekiem nieszczęśliwym	57	23
4. Osobą mającą zły wpływ na innych	55	25
5. Osobą o dużej wrażliwości	13	67
6. Dziwakiem, człowiekiem, który wyróżnia się wyglądem, zachowaniem	38	42
7. Niebieskim ptakiem, pasożytem społecznym	16	64
8. Awanturnikiem, chuliganem	25	55
9. Człowiekiem, którego otoczenie nie rozumie	33	47
10. Człowiekiem, któremu nie powiodło się w życiu	45	35
11. Kimś innym, kim?	6	74

Zdecydowana większość badanych bo 74 osoby uważa narkomana za człowieka chorego, 57 osób człowiekiem nieszczęśliwym, natomiast 55 osób uważa, że narkoman jest osobą mającą zły wpływ na innych. Człowiekiem, któremu nie powiodło się w życiu, uznało 45 ankietowanych. Natomiast 38 badanych stwierdziło, że narkoman to dziwak i człowiek, który wyróżnia się wyglądem i zachowaniem. Ankietowane osoby wskazały także, że narkoman to człowiek, którego otoczenie nie rozumie (33 osoby),

Narkoman budzi w społeczeństwie emocje, najczęściej lęk, strach, poczucie zagrożenia, czyli odczucie negatywne, niepożądane. Narkoman to wręcz rola społeczna, która jest zła i niezrozumiała. Mówi się, o subkulturze narkomanów, do której należą tylko ci, którzy używają narkotyków, mają więc swoją własną strukturę norm i wartości, mają swój własny wizerunek, słowa i gesty, które są kompletnie niezrozumiałe dla kogoś spoza. Świadczyć może o tym wysoki wskaźnik niewiedzy. 25 osób nazwało narkomana awanturnikiem i chuliganem, mniej osób bo: 16 uważało że: narkoman jest niebieskim ptakiem, pasożytem społecznym, osobą o dużej wrażliwości, przestępcą (12 osób).

6. Jak według P. należy postępować z narkomanami?

	Tak	Nie
1) Leczyć	77	0
2) Izolować od społeczeństwa	24	47
3) Karać	8	65
4) Pomagać, otoczyć opieką	59	17
5) Pozostawić samym sobie	3	69
6) Dawać narkotyki	2	69
7) Inne, jakie?	0	0

W kolejnym pytaniu ankietowani udzielili odpowiedzi jak ich zdaniem należy postępować z narkomanami. Większość była za tym, aby leczyć bo aż 77 osób. W kolejności 59 osób uznało, że należy pomagać, otoczyć opieką. 24 osoby było za tym by izolować od społeczeństwa, 8 osób by karać, 3 osoby pozostawić samym sobie i 2 osoby dawać narkotyki.

Narkoman pozostawiony bez pomocy nie jest w stanie samodzielnie kierować swoim życiem tak, by uniknąć zagrożeń zdrowotnych, ani nie jest w stanie sam podjąć leczenia. Pozostawieni bez pomocy, źle traktowani przez środowisko medyczne czy policję, odrzuceni własnej rodziny, nierzadko nie potrafią pomóc sobie sami.

7.Kto P. zdaniem powinien zajmować się zapobieganiem problemowi narkomanii wśród młodzieży?

	Tak	Nie
1. Rodzice	69	10
2. Oświata - szkoły	66	12
3. Policja	53	21
4. Kościół	45	32
5. Służba zdrowia	59	19
6. Organizacje pozarządowe (społeczne)	54	23
7. Inne - jakie?	0	0

Z punktu widzenia osób wypełniających ankietę zapobieganiem w szerzeniu się narkomanii wśród młodzieży powinni w kolejności zajmować się: rodzice (69 osób), oświata – szkoła (66 osób), służba zdrowia (59 osób), organizacje pozarządowe (54 osoby), policja (53 osoby), kościół (45 osób).

Społeczeństwo jest dość dobrze zorientowane kto powinien zajmować się problemem narkomanii i gdzie należy zgłaszać takie problemy. Należy edukować rodziców jak umiejętnie rozpoznawać zachowania dzieci pod wpływem narkotyków, natomiast młodzież edukować na temat szkodliwego zażywania narkotyków.

IV. DEFINICJA CELÓW – CELE PROGRAMU

Istota przeciwdziałania narkomanii jest dotarcie do jak największej grupy mieszkańców stanowiących społeczność lokalną z informacją oraz jasnym, bezpiecznym komunikatem opisującym zjawisko uzależnień, propozycję podejmowanych działań, korzyści wynikające z faktu tworzenia programu przeciwdziałania narkomanii, zarówno dla poszczególnych osób jak i dla całej społeczności.

Po etapie analizy i diagnozy zostały określone problemy główne oraz ich przyczyny, następnie dokonano wyboru problemów, których rozwiązanie będzie celami programu. Kryterium wyboru problemów stanowiły: ważność problemu jako rzeczywistość, aktualność i dostępność rozwiązania.

Sformułowane cele są wynikiem procesu identyfikacji problemów oraz opartej na w/w kryteriach decyzji, który z nich będzie celem programu przeciwdziałania narkomanii.

CEL GŁÓWNY:

Odciągnięcie dzieci i młodzieży od spożywania narkotyków poprzez podniesienie poziomu wiedzy i skutkach przyjmowania narkotyków oraz organizowanie czasu wolnego.

CELE SZCZEGÓLOWE:

12. Tworzenie podstaw organizacyjnych realizacji programu.
13. Realizacja działań i programów profilaktycznych dla rodziców, nauczycieli i dzieci.
14. Zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży.
15. System informacyjny dla osób z problemem narkotykowym oraz ich rodzin.

1. Tworzenie podstaw organizacyjnych realizacji programu.

ZADANIA	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA POZYSKIWANIA WSKAŹNIKÓW	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN
1.1 Utworzenie zespołu	Utworzenie zespołu	Zarządzenie Burmistrza	Burmistrz Miasta	Wrzesień 2007r.
1.2 Prowadzenie badań ankietowych pozwalających na stwierdzenie zmian	Przeprowadzenie badań w danym roku	Raport badań	Pełnomocnik Burmistrza	Kwiecień każdego roku
1.3 Szkolenie pracowników stosownie do pojawiających się potrzeb	Osoby przeszkolone jako odsetek osób zainteresowanych szkoleniem 100%	Raport	Pełnomocnik Burmistrza	W zależności do potrzeb

2. Realizacja działań i programów profilaktycznych dla rodziców, nauczycieli i dzieci.

ZADANIA	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA POZYSKIWANIA WSKAŹNIKÓW	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN
2.1 Realizacja programów profilaktycznych	Co najmniej raz w roku jakiegokolwiek formy edukacyjno-profilaktycznej	Sprawozdanie	Dyrektorzy szkół	Październik każdego roku
2.2 Dostarczenie wydawnictw, broszur, folderów	Dostępność materiałów informacyjno-edukacyjnych dla 100% nauczycieli i 80% uczniów	Ilość rozdanych wydawnictw	MGOK, MOPS, szkoły, biblioteka	Maj – czerwiec każdego roku
2.3 Działania profilaktyczne wśród rodziców dzieci szkolnych	Dostępność materiałów dla rodziców, co najmniej dla 40%	Ilość rozdanych wydawnictw	Dyrektorzy szkół, nauczyciele	Wrzesień - październik
2.4 Wyświetlanie filmów edukacyjnych	Dostępność filmów dla 80% uczniów	Ilość wyświetlanych filmów	Nauczyciele	Wrzesień - czerwiec
2.5 Zapoznanie uczniów z elementami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	Zapoznanie 100% uczniów	Raport	Nauczyciele	Październik - listopad
2.6 Debata o szkodliwości używania substancji trujących	Debata z udziałem 50% uczniów	Sprawozdanie	Dyrektorzy szkół, poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Kole	Luty każdego roku
2.7 Udział w kampaniach edukacyjno-profilaktycznych	Udział 30% uczniów	Sprawozdanie	MGOK, szkoły	Kwiecień - maj
2.8 Wspieranie szkół w rozwiązywaniu działań	Badania ankietowe	Opracowanie wyników badań	Gminna Komisja Przeciwdziałania Narkomanii	1 raz w roku

profilaktycznych obejmujących diagnozowanie problemu używania narkotyków				
2.9 Stała edukacja środowiskowa poprzez umieszczanie plakatów w miejscach publicznych	Foldery, broszury	Ilość broszur i folderów	Gminna Komisja Przeciwdziałania Narkomanii	Cały rok

3. Zorganizowanie czasu wolnego młodzieży.

ZADANIA	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA POZYSKIWIANIA WSKAŹNIKÓW	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN
3.1 Utrzymanie istniejących świetlic, dbałość o poszerzenie oferty, promowanie zajęć pozalekcyjnych.	Utrzymanie świetlic	Uzyskanie informacji o działaniu raz na rok	Nauczyciele	Rok szkolny
3.2 Organizowanie zajęć pozalekcyjnych w szkołach.	Ilość osobogodzin zajęć	Sprawozdanie	Nauczyciele prowadzący koła zainteresowań	Rok szkolny
3.3 Zagospodarowanie czasu dzieci i młodzieży podczas wakacji, ferii zimowych i wiosennych.	Ilość miejsc we wszystkich formach wypoczynku	Sprawozdanie	MGOK, biblioteka, ZHP, kluby sportowe, stowarzyszenia	Okres wakacji i ferii
3.4 Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w organizację czasu wolnego.	Co najmniej jeden konkurs i jedna inna forma organizacyjna rocznie	Raport	MGOK, biblioteka, ZHP, OSP, kluby sportowe, stowarzyszenia	Okres letni

4. System informacyjny dla osób z problemem narkotykowym oraz ich rodzin.

ZADANIA	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA POZYSKIWANI A WSKAŹNIKÓW	ODPOWIEDZIALN Y ZA REALIZACJĘ	TERMIN
4.1 Rozpowszechniani e ulotek	Ilość wydrukowanych ulotek	Ilość rozdanych ulotek	Gminna Komisja Przeciwdziałania Narkomanii	Cały rok
4.2 Wyznaczenie osoby do udzielania informacji	Wyznaczona osoba	Ilość osób oczekujących pomocy	MOPS	Cały rok

V SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Monitoring – realizacja celów ujętych w gminnym programie przeciwdziałania narkomanii na lata 2007 –2010 z możliwością wprowadzania zmian, prowadzona będzie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych. Komisja sporządzi corocznie do końca stycznia każdego roku sprawozdanie finansowe ze zrealizowanych wydatków na poszczególne zadania programu. Burmistrza Miasta Dąbia do 31 marca każdego roku przedstawi Radzie Miejskiej w Dąbiu pisemną informację z realizacji zadań gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

O wdrożenie działań korygujących, – jeżeli pojawi się potrzeba – decydować będzie Burmistrz Miasta Dąbia.

Gmina sporządza na podstawie opracowanej przez Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii ankiety, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, wynikających z gminnego programu przeciwdziałania narkomanii w gminie Dąbie na każdy miniony rok kalendarzowy i przesyła ją do biura, w terminie do 15 marca bieżącego roku.

OCENA PROGRAMU – zostanie dokonana w postaci zbieranych półrocznych informacji od poszczególnych wykonawców o przebiegu realizacji zadań.

VI REALIZATORZY PROGRAMU

- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu,
- służba zdrowia,
- placówki oświatowe,
- Miejski Ośrodek Kultury w Dąbiu,
- Komisariat Policji w Dąbiu,
- kluby sportowe,
- jednostki OSP na terenie gminy Dąbia,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Dąbiu.

Finansowanie programu:

- zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2007-2010 finansowane będą z budżetu Miasta Dąbie z działu 851, rozdz. 85153, z dochodów własnych gminy oraz dochodów określonych w dziale 851, rozdz. 85154 uzyskanych z opłat za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

- Burmistrz Miasta Dąbie corocznie zarządzeniem ustanowi plan finansowo - rzeczowy

w układzie zadaniowym dla Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

VII POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Zakres zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dąbie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
Anna Łaska-Vongsay
Anna Łaska-Vongsay